

Yazma Motivasyonu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yazma Motivasyonu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33096>

Özet

Yazma Motivasyonu Ölçeği, bireylerin yazma becerilerine yönelik motivasyon düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçeğin geliştirilmesi, Deniz ve Demir (2020) tarafından gerçekleştirilen kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlilik çalışması ile tamamlanmıştır. Çalışmada, ölçeğin yapısal uygunluğu ve iç tutarlılığı detaylı istatistiksel analizlerle incelenmiştir. Ölçek, eğitim bilimleri ve psikolojik danışmanlık alanlarında, bireylerin yazma eylemine karşı gösterdikleri çaba ve öz yeterlilik inancını değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yazma Motivasyonu, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Türkçe Eğitimi, Öz Yeterlilik.

Yazarlar

H. Deniz, S. Demir.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin yazma etkinliklerine karşı gösterdikleri isteklilik, çaba ve yetkinlik algılarını kapsayan **yazma motivasyonu** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle eğitim ve psikoloji alanlarında, öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen motivasyonel süreçleri anlamlandırmak ve bu süreçlere müdahale edebilmek için tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, bu yapının kültürel ve dilsel bağlamda tutarlı bir araçla değerlendirilmesini sağlamıştır.

Yapı

Ölçek, yazma eylemine yönelik psikolojik motivasyonu ölçmektedir. Bu yapı, genellikle bireyin yazma görevlerine bağlılık ve sürdürme eğilimini, yazma becerilerine olan **öz yeterlilik** inancını ve yazma süreçlerine harcanan bilişsel ve davranışsal çabayı içermektedir. Ölçek maddeleri, motivasyonun hem içsel hem de dışsal bileşenlerini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Geliştirme çalışması, bu motivasyonel bileşenlerin yapısal olarak tutarlı bir biçimde temsil edildiğini ve tek bir yapı altında toplandığını göstermeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, kapsam ve yapısal geçerlik olmak üzere iki ana başlıkta ele alınmıştır. Bu çalışmalar, ölçeğin amaçlanan yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamayı hedeflemiştir.

Kapsam Geçerliliği: Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı ne derece temsil ettiğini belirlemek amacıyla, Fırat ve Uludağ üniversitelerinin Türkçe Eğitimi ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programlarında görev yapan 5 öğretim üyesinden ve Elazığ il merkezinde görev yapan 5 Türkçe öğretmeninden uzman görüşü alınmıştır. Bu uzman görüşlerinin değerlendirilmesinde **Lawshe Tekniği** kullanılmıştır. Bu teknik, maddelerin ölçekte kalıp kalmayacağına dair objektif bir değerlendirme sunmuştur.

Yapısal Geçerlilik: Ölçeğin yapısal geçerliliği kapsamında iç tutarlılığına ve doğrulamak adına **test-tekrar test analizi** gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Yazma Motivasyonu Ölçeği'nin kuramsal model uyumunu belirlemek amacıyla farklı bir örneklem grubu kullanılarak **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin tek veya çok faktörlü yapıya sahip olduğunu verilerle uyumlu olduğunu göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** düzeyi, ölçek sonuçlarının tutarlılığına ve kararlılığına sağlamak amacıyla çok çeşitli istatistiksel yöntemlerle test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla benzer sonuçlar verdiğini doğrulamayı amaçlamıştır.

İç Tutarlılık Analizleri: Ölçek genelinde iç tutarlılık katsayıları olarak **Cronbach's Alpha**, Spearman Brown ve Guttman Split-Half güvenirlilik analizleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen yüksek katsayılar, maddelerin aynı yapıyı ölçtüğünü göstermiştir.

Madde ve Öz Değer Analizi: Güvenirliliği desteklemek amacıyla, her maddenin ölçek ortalamasına ve varyansa katkısı, düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu ve çoklu korelasyon kareleri incelenmiştir. Ayrıca maddelerin öz değerleri göz önünde bulundurulmuştur.

İleri Güvenirlilik Testleri: Ölçeğin güvenirliliği ve model uyumu, **Hotelling T-kareler**, Friedman ki-kare ve **Tukey eklenebilirlik testi** gibi parametrik olmayan ve ileri düzey istatistiksel testler uygulanarak detaylıca incelenmiştir, böylece ölçeğin toplanabilirlik (additivity) özellikleri değerlendirilmiştir.

Faktör Analizi

Yazma Motivasyonu Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ve teorik alt yapıya test etmek amacıyla ileri düzey istatistiksel bir yöntem olan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA, ölçek geliştirme sürecinde belirlenen faktör yapıya (eğer varsa) mevcut örneklem verileriyle ne kadar uyumlu olduğunu belirlemeye odaklanmıştır. Bu analizler, model uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) aracılığıyla raporlanmış ve ölçeğin öngörülen motivasyon yapıya başarıyla bir şekilde modellediği sonucuna ulaşılmıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme çalışması sonucunda ortaya konulan psikometrik bir ölçektir.

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türkçe Eğitimi alanında çalışan akademisyenler ve Türkçe öğretmenleri (Uzman Görüşü) ile öğrencilerden oluşan genel eğitim popülasyonu (Uygulama Örneği).

Yaş Grubu: Ölçek, akademik ve eğitim ortamlarında bulunan bireylere (öğretmenler, öğretim üyeleri ve öğrenciler) uygulanmıştır.

Popülasyon Detayları: Kapsam geçerliği için Fırat ve Uludağ üniversitelerinden 5 öğretim üyesi ve Elazığ il merkezinden 5 Türkçe öğretmeni ile çalışılmıştır.

Test Metodolojisi: Maddeler, 5 dereceli Likert ölçeği üzerinden yanıtlanmaktadır. Derecelendirme sistemi şöyledir: **1=Hiç - 2=Nadiren - 3=Bazen - 4=Sık sık - 5=Her zaman**

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik, Test-Tekrar Test, Güvenirlilik Katsayısı, Cronbach Alpha, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sezgin DEMİR

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresi: sezgin.demir@firat.edu.tr

Yazma Adresi: Fırat Üniversitesi (Sorumlu yazarın kurum adresi.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Şinler ve Kullanım: Ölçek, akademik çalışmalar için makale referans gösterilerek kullanılabilir. Kullanım detayları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Deniz, H. ve Demir, S. (2020). **Yazma Motivasyonu Ölçeği**'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 9(2), 593-616. DOI: [10.30703/cije.640584](https://doi.org/10.30703/cije.640584)

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yazma-motivasyonu-olcegi-toad.pdf

Yazma Motivasyonu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Aşağıdaki maddeler, ölçeğin yapışın örnekleyen orijinal maddelerden bazılarıdır:

Yazma becerilerimi geliřtirmek için çabalarım.

Yazma konusunda yetenekli olduğumu düşünüyorum.

En zor yazma görevlerini başarıyla tamamlarım.